

OCW PRE-PROGRAMMA

voorschot op de voorstelling crimp_33 in ocw, podium voor kleinschaligheden, rotterdam

ter gelegenheid van de nederlandse premiere van **ineke smits'** film *'little man, time and the troubadour'* op het IFFR 2020, komt de hoofdrolspeler: de abchazische marionettist **arkhip 'sipa' labakhua** naar rotterdam met twee van zijn voorstellingen. _voor podium ocw is sipa's aanwezigheid een uitgelezen kans om hem voor de derde keer uit te nodigen om een van zijn voorstellingen op de ocw-planken te brengen. _voor crimp 33 zal hij op zondagavond 26 januari, vrijdagavond 31 januari en zaterdagavond 1 februari 2020 de herziene versie van de voorstelling *'the smell of shadow'* uit 2005 presenteren, waarover de maker schreef:

een indiaan van de hopi-stam zei ooit tegen me: een groot deel van jou zit op slot. _ik zei daarop: hoe kan ik jou tot de diepten van mijn innerlijk toelaten, als ik daar zelf niet eens in slaag? _ik was voor veel dingen bang, zelfs voor de geur van schaduw. _daarop antwoordde hij: laat me je het verhaal vertellen van de eenogige muis, die nooit het nachtbos binnenging...

na de pauze zal Sipa op on-
vergelijkbaar eigen wijze licht
werpen op zijn wonderbaarlijk be-
staan

arkhip (kunstenaarsnaam: sipa) labakhua is een toonaangevende kun-stenaar uit abchazië. _hij woont en werkt in de hoofdstad soechoemi. _als veelzijdig ingenieur en uitvindend knutselaar weet hij als geen ander een reeks fantastische werelden tevoorschijn te toveren; als begaafd performer en ongekroonde keizer van de krimp weet hij zijn publiek met zijn minivoorstellingen tot een microscopische blik te verleiden; als gepassioneerd spreker weet hij op onvergelijkbaar eigen wijze licht te werpen op zijn

eigen wonderlijk bestaan. _zijn vaardigheid als prozaïst bleef tot nu toe onderbelicht. _om daarin verandering te brengen zijn hier drie autobiografische verhalen van zijn meesterhand. _gewone verhalen over een ongewone jeugd, vanuit een ongewoon perspectief geschreven, met telkens die ene wending die je de diepte in trekt.

* * *

DE OPEN HAARD

Er was een tijd dat ik de verhalen over Sherlock Holmes verslond. Ze brachten mijn hoofd op hol. Ik besloot om de Holmes-atmosfeer naar onze woonkamer te vertalen en vond dat daarvoor op zijn minst een decorstuk in de hoek nodig was. Ik begon met de open haard. Hij was nogal groot en diep. Ik maakte hem van materiaal dat ik bij de hand had: houten latten en stokken voor het raamwerk en karton voor de bekleding. De haard had een gewelfde opening met daaromheen, vanzelfsprekend, een schoorsteenmantel. Op de schoorsteenmantel zette ik verschillende dingen: kandelaars, boeken, ik vond zelfs ergens – net als in het 'echte' Holmes-interieur – een Turkse schoen voor de tabak. In de stookopening legde ik houtblokken die ik in de tuin had voorgeschroeid, met daaraan gelijmde vuurtongen van gekleurd filterpapier. Onder de blokken plaatste ik een lamp met daarboven een windmolentje met vertinde wiken. Het molentje ging door de hitte draaien en zo kwam het vuur tot leven.

Vervolgens was Holmes aan de beurt. Ik vond een klassieke zwarte broek en een wit overhemd. Het vest van mijn vader Zurab was reusachtig, maar het lukte me om het met spelden aan mijn figuur aan te passen. Daarna smeerde ik brilliantine in mijn achterovergekamde haar en.... Verdomme, waar vind ik nou zo snel klassieke lakleren schoenen? Ik kon niet anders dan de vijf maten te grote schuiten van mijn vader aantrekken. Nu nog de pijp in mijn mond en – wat een genot – daar stond ik dan bij de

open haard, in gedachten verzonken. Ineens stopte de vuurgloed. Ik bukte me, inspecteerde het windmolentje en snapte niet waarom het gestopt was. Ik moest het geregeld opnieuw een zetje geven. Toen het molentje toch weer eens stopte, stampte ik geërgerd op de vloer. Gelijk vlamde het vuur weer op. Terwijl ik door de kamer paradeerde, stampte ik om de paar minuten op de grond om het 'vuur' te trainen. Het enige wat nog ontbrak was Watson en een misdaad. Er werd aan de deur gebeld. Ons buurmeisje Eka, een slungelige, eeuwig onverstoorbare basketbalster, was blijkbaar niet verrast door mijn outfit.

- Is Toma (mijn zuster) thuis?
- Nee, ze is weg! (Ik was woedend dat zij me niet met 'Holmes' aansprak.)
- Waar is ze dan heen gegaan? Je bent zeker weer aan het liegen!
- Als je me niet gelooft, kom dan binnen en kijk zelf maar.

Ze liep regelrecht naar de woonkamer, keek rond en zag de open haard: 'O wat knus.' Daarop rende ze weg, om na een minuut of wat terug te komen met een onaf breiwerkje in haar hand (ze breidde altijd in haar vrije tijd). Nadat ze zich bij de open haard had geïnstalleerd begon ze te breien met de woorden: "Nu brei ik hier, bij jou thuis, bij de open haard!" En ik bleef maar ijsberen en pikeren...

* * *

HET PAARD

Ik was ongeveer tien jaar oud. Ik zat in de keuken van ons tweede zomerhuis. Iedereen was weg. In alle stilte at ik een stuk watermeloen. Door het openstaande raam had ik uitzicht op een prachtig landschap – een voorstedelijke idylle. Op een bepaald ogenblik verscheen er een 'personage' binnen het kader. Het was een klein wit paardje dat vredig aan het grazen was. Intuïtief, zonder na te denken, stond ik op. Even later was ik op weg naar het dier, met een stuk watermeloen in mijn rechterhand en de kruk waarop ik had gezeten in mijn linkerhand. Ik naderde het dier. Het was niet bang, ook al was

het overduidelijk verwilderd.

Ik bood het paardje het stuk meloen aan, dat zij gewillig aannam. Met langzame bewegingen zette ik de kruk ter hoogte van haar buik. Terwijl ze de meloen opat, sprong ik bliksemsnel op haar rug. Ze schrok hevig en schoot zo schichtig vooruit, dat het me niet lukte om het touw te grijpen, dat om haar nek bungelde. Ik klampte me vast aan haar oude, vergeelde manen. We galoppeerden als gekken. Net zo bang als zij, hield ik me krampachtig vast, zonder zadel pijnlijk stutend op mijn stuitje. We galoppeerden als waanzinnigen. Onverwachts veranderde ze van richting en denderde af op een jong bosje. De bomen waren vrij dicht op elkaar geplant. De afstand tussen de bomen mat hoogstens 80 cm. tot 1 meter. In een opdoemend angstvisioen hoorde ik mijn knieën al breken. Ik had er schoon genoeg van en wilde naar huis! Maar we galoppeerden als krankzinnigen door het bos en het enige waaraan ik kon denken was aan mijn knieën. Plotseling stokte de galop. Het paardje moest ergens over gestruikeld zijn. Ik werd gelanceerd, terwijl zich vlak voor mij, precies ter hoogte van mijn nek, een tak bevond. Ik had mazzel: de tak bleek verdroogd. Terwijl hij met een droge knap afbrak maakte ik een buiteling en landde op mijn kont. Even gefascineerd als in het begin, staarde ik het wegvlochtende paardje na, dat in de verte verdween.

Blijkbaar is het geen toeval dat Charlie Chaplin aan het einde van een film de diepte van het perspectief in gaat, op weg naar het verdwijnpunt. Het doet bij de kijker een bijna lichamelijk verlangen ontstaan, een hunkering om hem terug te halen.

* * *

ZOMER-HERFST

*O, eenzaamheid, wat ben je mooi!
Wat een vreugde om je te bezitten
omdat ik, vertrekkend, terugkom*
Omar Khayyam

Ik was ongeveer vijftien jaar oud toen mijn vader de zoveelste geslaagde stap in zijn carrière maakte. Bij elke stap hoorde een nieuwe auto, een nieuwe woonkamer en een fraaier zomerhuis. Het laatste huis was mijn favoriet.

Het stond tussen de zomerhuizen in de plaats Tskhneti binnen een omheind gebied met de belachelijke naam 'Bureau Zone' – althans, iedereen

noemde het zo – bewaakt door twee militie-leden, beiden even dikbuikig en besnord. Ze deden dutjes tijdens diensttijd. Onze familie bracht er de weekends in door. Later, toen ik op de Kunstacademie in Tblisi ging studeren overwoog ik om het hele jaar door in het zomerhuis te gaan wonen en van daaruit met de bus naar les te gaan. Maar dat laatste gebeurde niet. In het eerste jaar spijbelde ik zonder dat mijn ouders het wisten. Ik had een geweldige tijd.

Ik maakte lange boswandelingen, kuierde door het park, klom in een enorme eikenboom om er urenlang als een luipaard in rond te hangen. Ik kookte voor mezelf, las, belde met vrienden en luisterde naar muziek in de tuin. Op het terras spurte ik naar de tuinstoel als ik de platenspeler had aangezet. Ik wilde zitten als de plaat begon. Dat was het eerste moment van mijn leven waarop ik bedacht hoe fijn het zou zijn om een bediende te hebben. Meestal denk ik dat ik in een vorig leven een onrechtvaardige koning ben geweest...

Toen ik op een dag op zwerftocht was door Tskhneti, zag ik in de etalage van een sportwinkel een opgerolde hangmat liggen. Het was een kindermaatje en erg goedkoop. Hij kostte dertien roebel, even duur als vijf pakjes 'Lux' sigaretten. Ik kocht hem onmiddellijk. De eerste paar dagen kon ik niet beslissen waar ik hem op zou hangen, zoveel keuzes had ik. Ik nam het ding van de ene kamer naar de andere, kookte voor mezelf, wierp vluchtige blikken op het opgerolde pakketje en piekerde: waar toch? Ik had het gevoel dat mijn aankoop een ongewone plek verdiende.

Op een dag stond ik binnen de omheining bij de eikenboom. Dit keer leek hij uitzonderlijk groot. Het leek alsof hij me, volledig op zijn gemak met zijn enorme gespreide tak-armen, stiekem schattend opnam. Ik zag direct de juiste plek voor mijn hangmat.

De volgende dag besloot ik voor de eerste keer sigaretten en cognac uit te proberen: de voornoemde 'Lux' sigaretten en Armeense cognac – overigens nep-cognac, met een taalfout op het etiket. 's Avonds pakte ik de hangmat, een deken en mijn genotsmiddelen en begaf me naar de eikenboom. Ik bevestigde de hangmat aan de bovenste takken, die zo dun waren als een kinderarm. Ik deed dat met opzet, rekening houdend met de windgevoeligheid van de boomkruin.

Eindelijk kon ik gaan liggen. Ik ging volledig schuil onder het bladerdek en was dus onzichtbaar vanuit alle richtingen. Ik verzuchtte: "Mon Dieu." Toen ik daar geruime tijd gedachtenloos en in zalige ledigheid had gelegen, besloot ik een sigaret op te steken. De sigaretten waren smerig, gevuld met allesbehalve tabak. Ik meende zelfs een reepje textiel te herkennen. De cognac kon ik niet goed beoordelen, maar mijn hoofd werd zwaar, de wind stak op en ik begon zachtjes te schommelen. Terwijl ik in slaap viel, zag ik een gat in het bladerdek boven me, en daar doorheen een stukje sterrenhemel.

En toch ben ik naar de stad verhuisd. Ik studeerde met tegenzin, voornamelijk dagdromend. Totdat ik verliefd werd. Het meisje heette Greta. Het was een persoon met een breed palet aan voordelen. Ik verloor mezelf, werd gek, dweepte met haar, praatte over haar, dacht aan haar terwijl ik insliep en terwijl ik ontwaakte. Een jaar ging voorbij. Op een nacht lag ik wakker in het donker met open ogen. Plotseling viel ik in een diepe slaap. Ik droomde van de hangmat die ik allang vergeten had. De volgende morgen bestelde ik een taxi die me in allerijl naar de bushalte bracht. Vervolgens pakte ik de bus naar de stad, haastte mezelf naar de 'Bureau Zone'.

Van verre kon ik de eikenboom al zien staan, oneindig leeg, zijn bladeren gevallen.

* * *

EIGEN BIJDRAGE | wat financiering betreft zijn de voorstellingen gebaseerd op het principe van incrowd-funding: _bezoekers beslissen individueel wat de voorstelling hen waard is geweest en bepalen achteraf de hoogte van hun financiële bijdrage. _de opbrengst komt geheel ten goede aan de uitvoerend kunstenaars. _zorg ervoor contant geld mee te nemen en wees gul met je gift

OCW PROFIEL | ocw is een ongesubsidieerd rotterdams podium voor kleinschaligheden dat op initiatief van de beeldend kunstenaar arnold schalks is ontstaan. _'kleinschaligheid' en 'gastvrijheid' zijn de parolen van ocw. _doelstelling van ocw is het scheppen van voorwaarden voor het ontstaan van dwarsverbanden door gecombineerde presentaties van beeldende kunst, dans, muziek, literatuur, theater en cinéma, waarbij de elementen onderwijs, cultuur en wetenschap op prikkelende wijze met elkaar verweven worden. _het experiment krijgt daarbij ruim baan